

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

A kiadóhivatalban átvéve:
 Egész évre... 16 kor.
 Negyedévre... 4 "
 Holyben háshoz hordva:
 Egész évre... 20 kor.
 Negyedévre... 5 "
 Védőre postán szállítva:
 Egész évre... 24 kor.
 Negyedévre... 6 "

TISZÁNTÚL

POLITIKAI NAPILAP

Megjelenik minden nap a hét és
 ünnep utáni napok kivételével.
 Szerkesztőség és kiadóhivatal:
 Nagyvárad, Apáca-utca 3.
 A szerkesztőség káriratokat visszaadásán
 vagy megőrzésére nem vállal felelősséget.
 Előfizetések és hirdetések a
 kiadóhivatalhoz intézendők.
 Egyes szám ára 8 fillér.

NAGYVÁRAD, november 26.

Két világnézet.

— Dr. Hoványi Gyula beszéde. —

A szegényápolás lelke: a szegények lelkének ápolása.
 Roscher.

Intézetünknek főnállása, 1842. óta legnagyobb jöltevéje, boldogult Vinkler József címzetes püspök, a váradi káptalan nagyprépostja, szeretett városunk diszpolgára volt.

Munkás és takarékos életének egy millió koronát meghaladó gyümölcséből melyet mind az utolsó fillérig jótékony, nemes célra fordított egyesületünknek 114.000 koronát adományozott. Becse örökkévaló, mert szívből fakadó!

Arcképét szeretetünk és hálás kegyeletünk Böszörményi Géza tisztelt tagtársunk ecsetje által megörökítette. (A lepel lehull.)

Vinkler József Nagyváradon 1821. február 17-én született.

Iskoláit szülőföldjén és Szent László városában végezte.

Lelke hajlamát követve a papi pályára lépett. A papnövendékek sorába Lajcsák püspök veszi föl. Áldozó pappá 1844-ben Bémer püspök szenteli föl és még ez évben püspöki titkár lett. 1845-ben érmindszenti plébános. 1850-ben ismét püspöki titkár a boldog emlékü Szaniszló püspök oldalán 1861-ben kanonok. 1890-ben sardikai püspök 1899-ben nagyprépost és püspöki helynök. 1900-ban szülővárosa és Nagyvárad diszpolgára. 1901-ben a jeles vaskoronarend másodosztályú lovagja. Megyés püspökeinek és legutóbb dr. Szmercsányi Pál jóságos főpásztorunknak tapasztalatban gazdag jobb keze. Szeretett rokonainak pártfogója és büszkesége. Minél tovább haladott ő az életben, annál magasabb egyházi méltóságra emelkedett. De oly lelki erővel bír, hogy a tisztelet magaslatán soha el nem szédül. Gyönyörködés nélkül — szent Gergely mondja — nem lehet el a lélek vagy aljasban gyönyörködik, vagy felségesben. Vinkler ez utóbbit választá, mert Isten kegyelméből lelki kocsija elé fogott két paripa közül az, mely a kocsit a föld sarába igyekszik, lerántáná az vézna pára, ellenben a másik, mely az égbe ragadja föl a lelket, az erőtől duzzadó pompás telivér volt. Az emberi művelődés leghatályosabb tényezői: az igazságosság és szeretet töltik be nemes életét. Pertransit beneficendi. Minél tovább haladott az életben, annál magasabbra emelkedett erényben és tökéletességben. Életszentsége mindenfelé, mindenki előtt ismeretes lön, csak az előtt maradt elrejtve, ki — az illetékes Fetser püspök megfontolt ítélete szerint — „az összes nagyváradai nagyprépostok és kanonokoknak a századok folyamán egyik legnagyobbika volt.“

Ha pedig valakit már a kortársa a szintén nemes életű, ily nagyinak ítél, akkor annak mily óriásit kell még nőnie ezentúl! Mert

nyilvánvaló, hogy míg a térben az óriás tárgyak a testi szem törvénye szerint a távolodás mértéke szerint kisebbnek, míg csak egészen et nem tűnnek, ellenben az időben lelkeszemünk előtt az erkölcsi világrend örök égboltjáról a valóban nagy emberek sohasem tűnnek le, sőt minél nagyobb időköz választ el tőlük, ők annál uagyobbak, tündöklőbbek!

Vinkler 1907. április 22-én meghalt. Fajmunkban mily bánatoslató, vigasztaló az a tudat, hogy az, mi benne a legnemesebb volt, az ma is él, örökké élni fog t. i. a lelke. Él a szó legszorosabb értelmében.

Minden áldott napon nemcsak mi tehetünk az ő lelki üdvösségéért, de ő is folyton-folyvást tehet értünk.

Ez pedig szerfölött nagy dolog éppen napjainkban, éppen abban az intenzív harcunkban, melyet avval a tervszerű romboló irányzattal szemben zárt falankszban küzdeni szoros és komoly vallási, hazafiúi és társadalmi kötelességünk, amely irányzat, ha egyáltalán diadalra juthatna, sivár eredménye a vallási, a politikai, a társadalmi Nihil lenne. Acélozó tudat, hogy az emberiség legfőbb javaiért és a magyar nemzet konszolidációjáért vívott és vivandó küzdelmünkben egy Vinkler József velünk küzd, az oldalunkon áll.

Az anyagelvi monizmus ez az egyoldalú, félszeg bölcselkedés a világnak bele akarja beszélni azt a sofismát, hogy mindennek ősoka az anyag, hogy a világon nincs más valóság, mint az anyag, hogy nincs más erő, mint az anyagi erő, hogy az egész világ egy zárt és teljesen befejezett erőrendszer, hogy nincs más tudomány, mint a természettudomány, hogy nincs örök erkölcsi rend, hogy a jó és rossz között nincs abszolút különbség, hogy az ember nem bír szabadsággal, hogy a vallás, az erkölcs, a jog mind csak a minden korokban létező gazdasági rend vissza tükrözése, hogy az ember célja csupán az élvezet, az önfentartás, a fajfenntartás.

Ellenben Vinklert abban a cédrus-dongájú bölcsőben ringatták, melyben objectiv igazságokat hirdetünk, melyben individualismust és solidarismust egyesítő ama egészséges tant valljuk: Van személyes Isten, mindannyian Isten gyermekei, Krisztus testvérei vagyunk.

Van természetfölötti rend. Van örök erkölcsi rend. Az embernek van halhatatlan lelke. Bír szabad akarattal. Isten tetszése szerint csökkentheti, vagy szaporíthatja a világ energiáját. A fölsőbb rendű erőknél alá vannak vetve az alsóbbrendűek. Az ember célja, hogy jusson el a természetfölötti élet kincséhez. De e cél elérhetése végett az embernek korántsem kell a földi élet örömeiről lemondani. A földi jók egészen a mieink lehetnek, csak mi legyünk egészen Krisztusé. A menyébi Jeruzsálem végállomásra vezető ut közbeeső állomásain a földi stációkon restaurálhatjuk magunkat Csak szem elől ne tévesszük, hogy a földün is egyedül a vallás képes az embert valóban nemessé tenni, igazán tökéletesíteni. Csak a vallás adja azt a

belső lelki nyugalmat és társadalmi békét, melyet az osztálygyűlöletet és osztályharcot szülő, szító anyagelvi modern világnézet nyújtani nem képes. Az anyagelvi világnézet nyugalmas társadalmi vagy állami gondoskodó hiába halmoz kincset kincsre, az emberek még sem lehetnek megelégedettek és boldogok csak akkor, ha azt a gondoskodást az Isten félelem fényében ragyogó felebaráti szeretet övezi körül, csak akkor lesznek embertársaink boldogok, ha az érettek való gondoskodásba a hit önt pezsgő eleven életet csak akkor, ha azt a gondoskodást a remény szárnyain hordozza, a szeretet izzóvá tüzesíti.

Szóval a pauperizmussal „Eine alte Geschichte bleibt aber immer neu“ szemben keresztény Charitásra van szükségünk. Hisz az állami szegényügyi kényszer kioltja, kiöli az irgalmat és hálát. Nem szül megelégedést, hanem újabb és fokozottabb igényeket, követeléseket fakaszt. „A szegényápolás lelke a szegények lelkének ápolása“, tehát szociális bajaink orvoslására nem a kormányformát kell megváltoztatnunk, hanem az embert kell átgymnunk Krisztus Jézus testvérévé.

Ezt a nagy igazságot nem akarja elismerni a modernizmus. Istentől függetleníteni akarják az embert, mint a növények Jørgensen parabolájában magukat a naptól.

„Midőn egy csendes nyári éjszakán a növények gyűlést tartottak, a büszke nyárfa így ok-tatta társait:

— A földet réges-régtől a növények dicsőség koszoruzta népe lakja. A föld a miénk. Minden lény tőlünk függ. Még a föld is, mely minket táplál, elkorhadó lombzatunkból képződik. Csupán egy hatalom van a világon, melytől úgy látszik, függünk kell: ez a nap. Függni látszunk, de nem bizonyos, hogy a nap igazán javunkra szolgál.

Egynéhány öreg, tapasztalt tölgyfa és szilfa helytelenítőleg rázta koronáját. De a nyárfa még harsányabb hangon folytatta:

— Tudom jól, hogy létezik közöttünk egy bujkáló maradi fractio, mely hajthatatlanul és szilárdan a régi álláspontot védi. De ezt a balhítet, e tudománytalan álláspontot meg kell törni. Nekünk, növényeknek önmagunkkal meg kell elégednünk. Mi szabad koronáinkat senki előtt, még a nap előtt sem akarjuk meghajtani. Indítvány a volt a nyárfának, hogy a nappal szemben sztrájkoljanak a növények és életüket az éjjeli életre rendezzék be.

Ettől fogva a növények csak éjjel éltek, De csakhamar megsárgultak, elfonnyadtak. A nyárfa úgy állott köztük sárga lombzatával, mint egy parádéba öltözött gigerli.

— Mily ostobák vagytok ti, fivéreim és nővéreim — spiccelé többeknek szemrehányására a nyárfa — nem veszitek ti észre, hogy most sokkal szebbek, sajtáságosabbak, inkább önmagatok vagytok, mint azelőtt, a nap uralkodása idejében.

Többen a becsapott növények sorából még tovább is hittek a nyárfának addig, míg csak

Haas Fülöp és Fiai Nagyvárad Rákóczi-ut

Rimanóczy-palota.

Cs. és kir. szab. szőnyeg és butorszövet gyárosok, magy. kir. udvari szállítók.

Az őszi és téli idény megérkezésével a t. c. közönség szives figyelmébe ajánljuk most érkezett szőnyegek, butorszövetek, ablakvédők, utazótakarók, függönyök, asztalterítők, stork.

Szabott árak!

Valódi keleti szőnyegek, perzsa, indus és smyrna minőségben.

Szabott árak!

Nagy választékban raktárunkon a HAAS-féle Agra és csomózott szőnyegek legjobbaknak vannak elismerve. Varrott paplanokban, gyapjutakarókban, lópokrócokban nagy raktár.

utolsó rostjuk is el nem pusztult és pusztulásuk közben is szüntelenül ismételték:

— Megfinomodtunk, mi személyiségek lettünk.

De mikor a bájós, a várva-várt tavasz be-köszöntött, a nyárfa modern eszméivel ugyan póruljárt, csupasz ágaival a zöldelő vetésben madárijesztőként ágaskodott, oktatására senki se hederített, hanem a virágok illata a hála-áldozat füstjeként szállt, szállott föl a magasba, az öreg megis örök fiatal naphoz.

Az ember életének napja az Isten. A modernisták hármasság arany tükörben szemlélhetnek: a világegyetem, a lelkiismeret és a kinyilatkoztatás tükörében. Beláthatnák, hogy az emberi társadalom annál szerencsétlenebb, annál fonyadtabb, minél inkább eltávolodik az Evangéliumtól. Krisztus nélkül a világ komor, sivár. Az emberi élet célja korántsem az, hogy azt tanulják meg: miként gazdagodhatunk meg minden áron és hirtelen, hanem az, hogy miként lehetünk folyton-folyvást jobbakká. De a modern ember még hallani sem akar a vallásról, tendenciája az ateizmus.

A modern ember — Förster professor találó hasonlata szerint — olyan, mint Lear király. Tragédiáját ismerjük

Lear hitelt ad álnok, csalfa leányai szavának, mert hizelegtek neki és kedvébe jártak.

Legfiatalabb nővérüket Kordeliát uton-ut-szálen ócsárolják, rágalmazták, holott egyedül ez szereti édesatyját igazán egyedül ez mondja meg neki az igazat és mégis az őt kitagadja. Lear csak későn ismeri föl a Kordélia szívében rejlő drága kincset és ez az örületbe kergeti. Az álnokoknak mindenét odaadta és ezek rutul megcsalták, ráadásul legbecesebbjét tőle elszakították.

A modern ember egy ilyen Lear király, ki álnok szavaknak a modern nézeteknek ad hitelt, melyek hiúságának hizelegnek, ösztöneinek, vágyainak féktelen szabadságot ígérnek, puhaságot, becézgetik, kényeztetik, azt kimélik. — Mindenét oda adja nekik és rutul megcsalják.

Kordélia, kit ők uton-utfélen szüntelenül ócsárolnak, gyaláznak, az a vallás magasztos szent szava, mely az ember iránt a legnagyobb irgalommal viseltetik, őt legjobban ismeri és az ő valódi üdvét akarja, Kordeliát, ki nem hizeleg, a modern ember elűzi magától és rendkívül becses voltát későn ismeri föl, mikor már kitagadta.

*

E nagy veszedelemtől egyénileg a Vinkler-kultusz óv meg.

Sőt ha előttünk Vinkler okossága, arany szíve és vasjelme lebeg, úgy az egyesített keresztény akaratok energiájával sz. István birodalmában az Árpád-házi királyok óta elfoglalt verőfényes helyet ezentúl is meg fogjuk sértetlenül őrizni nemcsak magunkért, de még inkább összes honfitársaink javáért.

A modernismus pedig mihamarább a maga kárán fogja megtanulni, hogy a kereszténység a szellemkölcsei világrendben egy gigantikus remek Dómhöz nemcsak abban hasonlít, hogy a nézőpont változtatásával újabb és bilincse-lőbb szépségeit tárja a szemlélő elé és azt ellen-állhatatlanul magához vonzza, hanem a tekintetben is, hogy egyetemes természeténél fogva a megújuló internacionális és universalis támadásokkal szemben mérhetlen fundamentuma és megdönthetetlen falazata szikla szilárdan áll, melyekről az állandó, az erősödő támadások hullámcsapásai csak a Dómra rátapadt, ráül-pedett maszatát és salakot mossák le, de maga a Dóm, a kereszténység a jövő századokban is, épp az ember jóvoltáért megingathatatlannal még fényesebben, még ragyogóbban

tündököl az időkig végezetéig, hogy hatalmas, fenséges boltíve alá vezethesse be az egész emberiséget.

Istenben boldogult Vinklerünk is mindenha e tündérszép, feltétlen biztonságot nyújtó Dóm üdítő légkörében élt, de új erőt, energiát, áldásdus, munkás életéhez 87 éven át nap mint nap Isten kegyelmén kívül csak egy forrásból: édes magyar hazánk szentelt földjéből merített.

Áldott legyen emléke!

*

Mi pedig mindannyian példás életéből vonjuk le a tanulságot de különösen ti kedves gyermekeim, intézetünknek növendékei: A ki a jó Isten féli, szereti és Hazájának rendületlenül hű fia: az mind egytől egyig még a legszerényebb állásban is:

Magyarország Nagyfia!

Vinkler emlékünnap.

Kegyeletes, megható s egyuttal lélekemelő ünnepélyt tartott vasárnap legnagyobb jóté-voje b. e. Vinkler József emlékére a nagyvá-radi Sz. László szegényápoló és gyermek nevelő intézet.

Az ünnepélyes rendkívüli közgyűlés d. e. 11 órakor kezdődött.

Jelen voltak: Palotay László elnök, Fetsér Antal és dr. Lányi József püspökök, Glac Antal főispán, Medvigy Mihály kir. táblai tanácselnök, Rimler Károly polgármester, dr. Laurán Agoston gör. kath. nagyprépost, Grócz Béla, dr. Karsch Lollion, Spelt Gyula, dr. Bundala Mihály, dr. Karácsonyi János kanonokok, Sal Ferenc, Dus László v. főügyész, Lukács Ödön tanácsos, dr. Vucskics Gyula, Imrik S. Zoltán, dr. Hoványi Gyula, Böszörményi Géza, dr. Schweiger Ede, dr. Hoványi Géza, Belezny Antal, dr. Imrik Gusztáv, Kelemen Kálmán, dr. Papp Károly, Mayer Antal, Makucz Ernő, Sztarill Ferenc, Székely Sándor, Peiser Károly, Szilágyi Dózsa, dr. Molnár Imre, dr. Notter Antal, Heilinger József, Serly Viktor stb., továbbá sokan Vinkler püspök rokonai közül és előkelő nagyszámú hölgyközönség.

A rendkívüli közgyűlés Palotay László elnök a következő beszéddel nyitotta meg:

Korunk a haza, közjó és az emberiség legszentebb érdekében tanúsított érdemek honorálásának, emlékek felállításának a kora, minden lépten és nyomon halljuk és látjuk, hogy ez, vagy amaz hazafias, nagy és nemes-lelkű térfias érdemeinek elismeréséről, emléksobrot vagy táblát állítanak. Ez érdemek a haza, nemzet, az emberiség, a tudomány és irodalom érdekében, békében úgy, mint harcias villongások közt, szóval vagy tettel nyilvánított és véghezvitt nagy dolgok és tettek hazafias elismerése, melyeket szemléltetőleg kell kitüntetni és visszhangoztatni, hogy azokon a késő unokák is épüljenek és hasonló hazafias nemes dolgok és tettek követésére buzditassanak. A haza és nemzet s annak védelmében akár önteláldozó, akár szóval és írásban véghezvitt nagy tetteket, eddig jó formán csak a történelemből, vagy mintegy mesés elbeszélésből ismerte a magyar nép zöme; de folyton szemlélvén ezen nagy és elszánt férfiaknak mintegy megtestesült szobrai, lelkesül és dicsőíti azoknak emlékét, kiket a szobrok szemé elé állítanak és kalap levéve hazafias és nemes tetteik-

ről elismerőleg nyilatkoznak és neveiket mintegy halhatatlanná teszik.

Ami a hazafiság terén, egyházi szempontból ugyanaz történik az egyháziasság terén is. Csakhogy itt a közjó az emberiség anyagi és erkölcsi javára tett nemes eszelekedetek vendők tekintetben. Hajdanában az egyháziak a haza, hit és egyház szent ügyéért a történelem tanúsága szerint életüket is készségesen hozták áldozatul. Ma napság hála az Istennek, ilyen nagy áldozatok nem kívántatnak tőlünk s engedje a Mindenható, hogy édes magyar hazánkban hasonlóra soba ne is legyen szükség. De azért voltak, vannak és lesznek nemes egyháziak, kiknek egész életük lefolyása, bal és jó sorsban, szegénységben és gazdagságban egyaránt, vallásos és hazafias tettek gyakorlatában nyilvánult és elvük volt: személy választás nélkül, mindenkiel keresztényhez illő jószágot gyakorolni; számítva hálára, mi mai nap ritka, sem pedig hírlapi dicshangokra. Igaz, hogy az egyháziak vagyona elsősorban az egyházé, de ez nem zárja ki azokat, kikről az isteni Megváltó mondja: közöttetek mindenkor lesznek szegények. Az ilyen egyházi egyén, ki az egyház szent érdeke mellett a szegények sorsát is mindenkor szíven hordotta, adományaival, alapítványaival egyházunk területén fennmaradó, követésre méltó korszakot alkotott, megérdemli, hogy nagy és tetteiben gazdag nevének emléke megörökíttessék, miként ő emlék-szobor emeltetése által megörökítette annak nevét és emlékét, kinek anyagi jószágtelt szellemét örökölte, életében és halálában is szent tiszteletben tartotta. E férfiu Vinkler József nagyprépost volt, kinek arckép ünnepének leleplezésére egybegyűltünk.

A rendkívüli közgyűlést ezenmel megnyitom s kérem dr. Hoványi Gyulát az ünnepi beszéd megtartására.

Az eszmékben gazdag és nagyhatású emlékbeszédet — melyet lapunk más helyén közlünk — ismételtén szakította félbe a közönség zajos helyeslése s a végén mindannyiszor gratuláltak a szónoknak.

Az arckép Böszörményi Géza ecsetje alól került ki, Vinkler egyszerű kanonoki díszben ábrázolja s vagy 20—30 évvel fiatalabb korból tünteti fel. Böszörményi sikerült munkájáért az elnök mondott köszönetet.

Végül Fetsér püspök indítványozta, hogy az emlékbeszédet egész terjedelmében jegyzőkönyvbe vegyék és minél szélesebb körben való terjesztés céljából kinyomassák. Mit a gyűlés kész örömmel fogadott el.

ORSZÁGGYŰLÉS.

A képviselőház ülése.

Budapest, nov. 25.

Elnök: Fusth Gyula. Jelen vannak Kossuth és Josipovich, később Apponyi Alhert és Görtner Antal miniszterek.

Elnöki előterjesztések után következik a napirend, az utonóm vámtarifa XV. és XVI. cikk tárgyalásának folytatása.

Napirend előtt Supilo magyar nyelven a

Első erdélyi géperőre berendezett kőfaragóműhely és s i r k ő g y á r .

Kolozsvár, Dézsma-utca 21. sz.

Központi iroda Kolozsvár. Telefon 662.

Fiók telepek: 179

Déva. Nagyszében, Bánpatak.

Gerstenbrein Tamás

szobrász és kőfaragó mester

Nagyvárad, Rákóczy-ut 55. (Diósi fatelep).

Ajánlja nagyraktárát: Saját készítményű márvány, gránit, syenit, labrador stb. siremlékekben. Elvállal minden e szakmába vágó munkát, ugyszintén régi sírboltok s sírkövek renoválását a legolcsóbb árak mellett.

a házszabályokhoz szól és kifogásolja Hoitsy szombati indítványát, hogy a Ház három szakaszt összevonva tárgyaljon.

Elnök: Már meghozott határozathoz hozzászólni nem szabad, de érdemben sincs Supilonak igaza, mert egyútvé tartozó szakaszokat együtt szokott a ház tárgyalni.

Supilo folytatja beszédét (magyarul) és előbbi álláspontját védi, mire

Elnök a szót megvonja tőle.

Tuskán Gergely, Popovics Dusan, Muacsevics Vazul, Magdics Péro horvátul beszél.

Elnök Magdicsot figyelmezteti, hogy beszédét ne olvassa. **Musza Gyula:** Ugysem ériük.

Vinkovics Bozsó horvátul beszél, s időközönként beszédét olvassa, mire

Elnök figyelmezteti, hogy beszédét ne olvassa.

Lukács László: Eltér a tárgytól!

Elnök: Ne méltóztassék az elnököt figyelmeztetni, hogy szónok eltér a tárgytól, méltóztassék ezt az elnök ítéletére bízni.

Vinkovics Bozsó után **Babics Lyuba, Modrusán Gusztáv, Pribicevics Szvetozár, Zagorác István** horvátul beszélnek.

Elnök 10 percre felfüggesztette az ülést.

Szünet után

még néhány horvát képviselő beszélt a javaslat ellen és azután az elnök a vitát 3 órakor beárta.

Elnök jelenti, hogy négy horvát képviselő tíz horvát képviselő aláírásával határozati javaslatot nyújtottak be, mely szerint kéri, hogy a zároszó jogával élhessenek.

A Ház csupán Magdics Pérónak adta meg a zároszó jogát és megengedte, hogy azt holnap mondhasssa el.

Ezzel az ülés véget ért.

A megyei függetlenségi párt ülése.

A biharvármegyei függetlenségi párt választmánya tegnap délelőtt tartotta meg első ülését a megyei törvényhatósági bizottsági tagválasztások után. Az ülésen, mely a Zöldfa szálloda nagytermében volt megtartva a választmányi tagok csaknem teljes számban vettek részt Nadányi pártelnök elnöklete alatt.

Az ülést délelőtt 10 órakor nyitotta meg Nadányi. Mindenek előtt a megyebizottsági tagválasztások eredményéről számolt be. Konstatálja, hogy a választáshoz fűzött vérmények a legutóbb tartott nagy választmányi ülésen mutatkozott lelkesedés után nem valósultak meg úgy amint azt akkor gondolták. Mindazonáltal a függetlenségi párt 53 új taggal növekedett, tehát ennyivel gyengült az ellenpárt. Az új tagokkal együtt 161 tagja van a függetlenségi pártnak a megyei törvényhatóságban.

A függetlenségi párt e kis arányu növekedését sok körülmény idézte elő, melyben része van a tisztviselői karnak is.

A legközelebb bekövetkező általános tisztújítás kérdésével részletesen foglalkozni még korai volna, erre vonatkozólag most csupán annyit javasol, hogy a tisztújító közgyűlés előtt este a függetlenségi párt a Zöldfa-szálloda kistermében gyűljön össze, hol akkor már egy intéző bizottság által előkészített javaslatot fognak megtárgyalni.

Végül bejelenti, hogy a párt jegyzői tisztességéről dr Fráter György lemondott s helyette dr Sebő Mihályt javasolja megválasztani.

Az elnöki jelentés után Szabó József bárándi pártelnök, választmányi tag a pártnak jövőre nézve való magatartására tesz javaslatot. És pedig a függetlenségi párt csakis arra szavazzon, akit az intéző bizottság kijelöl. Kötelező ígéretet senki ne tegyen. Az esetben, ha vala-

kinék külön jelöltje van, úgy azt tudassa az intéző bizottsággal.

A javaslatot egyhangulag elfogadták.

Szabó ezután kitér a megyebizottsági tagválasztásokra. Azt tartja, bár kevés is a párt, mindazonáltal, ha ez a kis tábor összetartó és feyelmeztett lesz, úgy többet fog érni, mint egy feyelmeztetlen többségben lévő ellenpárt. Hivatkozik a multra, mikor 130-an voltak jelen a közgyűlésen mindössze és így keresztül vitte az ellenpárt amit akart. Ha tehát most állandóan bejár a függetlenségi párt a közgyűlésekre, a legtöbbször keresztül fogja vinni a szándékát. Javasolja, hogy a függetlenségi bizottsági tagok állandóan teljes számmal jelenjenek meg a közgyűléseken.

A javaslatot egyhangulag elfogadta a választmány.

Szabó végül a gazdasági kiegyezéssel is foglalkozott. Meggyőződése nemcsak neki, de minden magyar állampolgárnak, hogy a kiegyezés nem kielégítő, mindazonáltal elismeri, hogy az nem pártmeggyőződésből, hanem a kormány helyzetéből kifolyólag köthetett. A mostani kiegyezés az eddigi kormányok kiegyezéseivel viszonyítva, igenis jó. E kijelentését érdemileg magyarázza, kiemeli, hogy az eddigi kormányok Magyarországot a külföld előtt elcsikkasztottak; míg a jelenlegi Magyarország önállóságát a kiegyezésben kiemeli. — Ez nehéz munka volt és nehéz viszonyok között. Ha meglehetett volna csinálni jobban a kiegyezést megcsinálta volna Kossuth. Javasolja, hogy a párt bizalmat szavazzon a kormánynak.

Balogh Mihály képviselő ismerteti a helyzetet, melyben a kormány a kiegyezést megcsinálta. Hivatkozott a pénzmizériára, melyből kifolyólag, ha a kiegyezés meg nem kötött volna Magyarországra, most beláthatatlan katasztrófa állott volna elő. Indokolja, hogy a jelenlegi kiegyezésnél jobbat nem lehetett volna kötni.

Csorvássy igen sok embertől hallotta, hogy jelenlegi kiegyezés rossz, azonban még senkitől sem hallotta, hogy ő mennyivel, s miben tudott volna jobb kiegyezést kötni. Ő is hozzájárul ahhoz, hogy a kormánynak bizalmat szavazzon a párt.

Ezután a gyűlés fél 12 órakor véget ért.

Darányi a visszavándorló magyarokért.

Jönnek vissza amerikai véreink, ami, ha a visszavándorlókról megfelelő gondoskodás történik, erőtgyarapodást jelent a nemzetre. **Darányi** miniszter meg is tette a kellő intézkedéseket. Vasárnap a következő sürgöny érkezett Bihar megye gazdasági előadójához:

10460—1907. eln.

Erős Rezső vármegyei közgazdasági előadó
Nagyvárad.

Értesülés szerint Amerikából a következő hetekben is igen jelentékeny számban fognak tömegesen hazatérni a kivándorlók, a kiknek munkát biztosítani közérdekből szükséges. Kérem, ha működése területén gazdasági vagy ipari munkásokra, vagy gazdasági cselédekre szükség lenne, munkaadókat alkalmas módon felhívni, hogy a bérfeltételek közlésével szükségletét közvetlenül a földmivelési minisztérium munkásügyi osztályával, vagy Lekky István osztálytanácsossal Fiume Európa-szálló levélbe, vagy táviratba közöljék.
Földmivelési miniszter.

Ennek következtében **Erős Rezső** megkezdte az alispánt, hívja fel a főszoigabirákat, hogy járásuk birtokosaival és iparvállalataival a miniszter táviratát sürgősen közöljék, a mi tegnap meg is történt. A miniszter leirata közvetlenül is közöltetett egyes gazdákkal és iparvállalatokkal.

Városatyák választása.

Vasárnap délelőtt a Nagyvárad városi függetlenségi párt választmánya ülést tartott a városatyaválasztások tárgyában, **Szokoly Tamás** elnöklete alatt. Kiküldtek egy 12 tagu bizottságot, mely a jelölést megejti s amely egyuttal a választást intézni is fogja.

A jelölő bizottság tagjai: **Szokoly Tamás** elnök, dr Adorján Emil, dr Stocker József társelnökök; dr Pácz Sándor, dr Döri Ferenc, dr Halász Lajos, Cser János, dr Altmann Jakab, Vicsay István, Széles Lajos, Weisz Károly, Nánássy Károly rendes, Kiss Dávid, Schvarcz Izidor és Beczkay Lajos pótagok.

A jelölő bizottság csütörtökön fog ülést tartani a jelölések tárgyában.

A nagyvárad hirlapírók vasárnap este értekezletet tartottak Szirmay Odön, a »Szabadság« szerkesztőjének elnöklete alatt, aki felemeltette, hogy minden nagyobb vidéki város törvényhatóságában a hirlapírói kar megfelelő számban van képviselve.

Legutóbb Aradon egyszerre négy hirlapíró kapott városatyai mandátumot. Így van Szegeden, Kolozsvárott stb. A nagyvárad hirlapíró testület is megérdemelné, hogy a jelenleginél nagyobb számban legyen képviselve, mert e város fejlődése körül jelentékeny szolgálatakat tett. Indítványozta, hogy a nagyvárad hirlapírói kar állítson fel jelölteket s hason oda, hogy azok meg is választassanak. Az értekezlet az indítványt elfogadta; előbb 3 jelöltet akart, de végül abban állapodott meg, hogy ezúttal **Marton Manót**, a »Nagyvárad« felelős szerkesztőjét jelöli, miután **Sas Ede**, a »Nagyvárad« főszerkesztője jelölése érdekében olasz polgársága már lépéseket tett. A hirlapírók testülete Szirmay Odön vezetése alatt hétfőn délután felkereste **Szokoly Tamás**, a függ. párt elnökét, dr Adorján Emil és dr Stocker József alelnököket, dr Halász Lajos, dr Altmann Jakab ker. elnököket bejelentve náluk, hogy a hirlapírók **Marton Manó** szerkesztőnek jelölése és megválasztása érdekében testületileg szolidaritást vállaltak és kérték, hogy őt a hivatalos jelöltek névsorába vegyék fel. A küldöttség mindegyik helyen biztató választ nyert, oly értelemben, hogy **Marton Manó** a váraljai városrész jelöltjei közé fog felvétetni. A hirlapírói testület elhatározta, hogy jelöltje **Marton Manó** érdekében agitációját a legszélesebb körre kiterjeszti és megválasztását a nagyvárad sajtó ügyének tekinti.

A Nagyvárad Nótisztviselők Egyesülete vasárnap délelőtt **Leinwald Etel** elnökletevel választmányi ülést tartott, melyen a tisztikar, valamint a választmány tagjai teljes számmal részt vettek. Elnökü indítványára a választmány nagy lelkesedéssel egyhangulag kimondotta, hogy a községi választások alkalmával akcióba lép és a Magántisztviselők Egyesületének jelöltjei érdekében nagy agitációt indít. E végből felhívást intéz az egyesület összes tagjaihoz, hogy úgy a szervezés, mint az agitáció munkálataiban vegyenek részt.

A fegyelmi ügyek a vármegyén.

Biharvármegyén talán sohsem volt ennyi fegyelmi ügy folyamában, mint jelenleg. Tömegestől állanak vizsgálát alatt a jegyzők, különösen azonban a főszoigabirákok között is vannak olyanok, kik ellen folyik a vizsgálát. A

jegyzők ellen indított fegyelmi vizsgálatoknak nagyobb részt a főszolgabírók hanyagsága az ok. Ugyanis nem tartanak mindnyájan szigorú vizsgálatokat és így a jegyzők mulasztásai minden ellenőrzés nélkül folytathatók, míg valami különös eset meg nem akasztja ezekben őket.

Jelenleg egymásután érkeznek feljelentések a főispán, alispán és főszolgabírókhoz a jegyzők ellen. A főispán a hozzá érkező panaszokra azonnal elrendeli a vizsgálatot s ha szükségét látja, fel is függeszti a bűnösöket. A jelenleg folyamatban lévő ügyek közül adjuk a következőket:

A pénzügyigazgató jelentést tett a főispánhoz, hogy a nászfalusi körjegyzőségnek fogantatott vizsgálat alkalmával több olyan esetet konstatált, melyek föltétlenül megkívánják a vizsgálat megindítását. Nevezetesen Krajnikfalván Csukle Tivadar bíró a hivatalos pénzt saját céljaira használta fel. Ebben a községben több ház nem volt felvéve adózás alá, miáltal a kincstár meg lett rövidítve.

Mulasztás terheli itt a körjegyzőt is, aki a szükséges ellenőrző vizsgálatot nem fogantatosította. A pénzügyigazgató kéri a vizsgálatot a jegyző ellen is megindítani.

A pénzügyigazgatósági kiküldött jelentése szerint ugyanis a jegyző a felekkel igen durván bánik. A közönséget a részükre teljesített munkálatokért valósággal sarcolja. A főispán az iratokat az alispánnak adta ki oly felhívással, hogy a panaszok tárgyában indítsa meg a megfelelő eljárást.

Második ügy, melyben már intézkedett is a közigazgatási bizottság, Nagy János mezőasi jegyző fegyelmi ügye. Nagy Jánost mulasztások miatt a közigazgatási bizottság 500 korona pénzbüntetésre ítélte. Az ítélet ellen Nagy a tegnapi nap folyamán felebbezést nyújtott be, melyben a tulszigoru ítéletet sérelmesnek tartja magára nézve és kéri, hogy az ügyet ismételt vizsgálgják fölül és az ítéletet változtassák meg.

A nagyszalontai főszolgabíró tegnap szintén küldött be értesítést az alispánhoz egy fegyelmi ügyben. A főszolgabíró itt arról értesíti az alispánt, hogy Márton Lajos madarászi jegyző ellen rendelte el a fegyelmi vizsgálatot, mert a jegyző súlyos természetű hivatalos mulasztást követett el.

Itt még mindössze három esetről van szó, azonban egész sorozata van a fegyelmi vizsgálatoknak. A tömeges fegyelmi ügyben igen sok esetben fordul elő az, hogy a vádak alaptalanok, azonban a legtöbb esetben marasztaló határozatok kell hozni a felettes hatóságoknak, pedig a felettes hatóságnak nem célja büntetni tisztviselőit. Igen szépen fejt ki Glac Antal főispán a tisztviselők intencióját egyik átiratában, melyet *Porteleki* Sándor egy tiltakozó jelleggel bíró jelentésére hozott. *Porteleki* ugyanis nehézményeli, hogy a hatóság minden panaszra megindítja a vizsgálatot. Ez által ő a rágalmozások terjesztését véli.

Glac Antal felhívja erre az ügyre vonatkozólag a főszolgabírót, miszerint oktassa ki *Porteleki* Sándort, hogy a felettes hatóságot azáltal, hogy megindítja a vizsgálatot nem a rágalmozás terjesztésének célja vezeti, hanem alkalmat akar nyújtani tisztviselőinek arra, hogy az ellenük felhozott vádakra igazoló jelentéseiket megadhassák. A felettes hatóságnak továbbá nem célja az, hogy a nép és a tisztviselők között a gyűlöletet szítsa, hanem hogy békés együttes működésük alapján a tisztviselők és a polgárok között jó viszonyt teremtsen.

Megszökött nagykereskedő.

A nagyváradai kereskedő világnak nevezetes szenzációja van *Haasz Manó*, a zöldfalu-utcai nagy női divatruházának tulajdonosa feleségével együtt tekintélyes összegre rugó adósságai hátrahagyásával — hír szerint mintegy száz ezer korona készpénzzel — Nagyváradról megszökött s állítólag Amerikába vitorlázott.

Haasz Manó bukásának előzményei szinte egy évre nyulnak vissza. A pazar berendezésű, óriási készletekkel és nagy reklámmal dolgozó cég már egy évvel ezelőtt erős fizetési zavarokkal küzdött, sőt fizetésképtelenné lett, akkor azonban sikerült hitelezőivel oly megegyezést kötnie, mely akkor a céget a csődtől megmentette.

Ez a kiegyezés azonban, bár állítólag a csődre oly előnyös volt, hogy a hitelezők mintegy száz ezer koronára rugó követelést engedtek el a cégnek, a csőd veszélyét végleg meg nem szüntette, hanem csupán elodázta. A közbejött pénzkriszist ugyanis az anyagi nehézségekkel továbbra is küzdő cég erősen sínylette, mind sürűbben és sürgetőbben jelentkeztek a cég pénzzavarai, míg végre a nagy cég teljes összeroppanása elől most a tulajdonos hír szerint Amerikába szökött. A zöldfalu-utcai fényes, pazar kirakatu üzletet tegnap délután bezárták.

A hír meglepetésszerűen és megdöbbentően hatott a város közvéleményére. *Haasz Manó* feleségével e hó 16-án utazott el Nagyváradról. Apósától, *Kain Jakabtól*, a »Diana-fürdő« tulajdonosától avval bucsuzott el, hogy gyenge egészsége helyreállítása végett orvosi tanácsra Abbáziába utazik és feleségét is magával viszi.

Apósa nem tett kifogást elutazásuk ellen, mert leánya részére, aki egy kicsit beteges, maga is hasznosnak tartotta a délszaki klímát és minden gonosz sejtelem nélkül elbocsátotta őket. A házaspár a mult hét folyamán két ízben irt levelet Nagyváradra, azok tartalmából azonban sejteni sem lehetett elhatározásukat. *Kain Jakab*, aki ez idő alatt be-benézett az üzletbe, csak a hét vége felé kezdett gyanakodni és gyanuja nem csalta meg. Közvetett uton megtudta a bizonyosat, hogy veje és leánya végleg eltávoztak Nagyváradról Amerikába. A biztos hír következtében azután tegnap délután a bukás szélén álló cég üzleteliségeit bezárták.

Haasz Manó szökéséről még vasárnap kerültek forgalomba bizonytalan hírek, melyeknek azonban az első pillanatban kevesen tulajdonítottak komoly fontosságot és csak tegnap igazolta a kevesek feltevését.

Hírlik, hogy *Haasz Manó* elutazása előtt a cég egyik női alkalmazottjának levelet adott át, avval a meghagyással, hogy azt csak december 1-én adja át apósának; ez azonban *Kain Jakab*nak már szombaton átadta a levelet, mely a megszökött cégtulajdonos elhatározását feltárta.

Ezt a hírt azonban, mely különben is valószínűtlennek látszik, maga *Kain Jakab* határozott formában megcáfolta. Ami a cég vagyoni helyzetét illeti, arról tiszta képet a közvéleménynek csak a csődeljárás folyamán lesz módja szereznie, melyet alkalmasint a hitelezők a cég ellen hováhamar meg fognak kérni. Hogy ez irányban tettettek-e már lépések, arról tudomást szerezni eddig nem állt módunkban.

Óriási passzivákról beszélnek, melyekkel

szemben aktív vagyon alig van, ezeket a híreket azonban bajos ellenőrizni. Annyi azonban elgondolható, hogy *Haasz Manó* nem üres zsebbel szökött meg, hogy azonban a hitelezők megrövidítésével tényleg száz ezer koronát vitt el magával, annak valóságát ellenőrizni nem áll módunkban.

UJDONSÁGOK.

* **A polgármester a fővárosban.** *Rim-Károly* polgármester tegnap Budapestre utazott, hogy a csatornázási szabályrendelet jóváhagyása, a munkások részére beszerzendő tüzifa szállításához vasuti kocsik rendelkezésre bocsátása s a többi elintézésre váró ügyekben eljárjon a miniszteriumokban.

* **A városi átiratási díjak.** A városi átiratási díjakról szóló szabályrendelet érvénye ez év végével lejár. Nagyvárad város törvényhatósági bizottsága azonban ezen tekintélyes összegű bevételét a városnak a jövőben is biztosítani akarván, a szabályrendelet érvényességének meghosszabbítását határozta el. A belügyminiszter értesítette a várost, hogy a szabályrendelet érvényességét 1912. év végéig jóváhagyta.

* **A köröshidak szögecselése.** A városi mérnöki hivatal már korábban előterjesztést tett a tanácshoz, hogy a Körösön levő városi vashidak szögecselését vizsgálta meg s a hiányokat pótolta. Ez a munkálat 1600 koronába kerülne. A megerősítés annyira sürgős, hogy ha a város mielőbb nem eszközölteti, a főmérnök a felelősséget nem vállalja el. Ajánlja a mérnöki hivatal, hogy a munkálatokhoz a városi tanács a m. államvasutak igazgatóságától egy vizsgázott szerelő átengedését kérje.

* **Halálozás.** *Pántya Béla* városi fogyasztási adóhivatali tisztviselő neje született *Pankó Franciska*, élete 42 ik évében elhunyt. Teme-tése ma, kedden délután 3 órakor lesz a bi-harmergyei közokrházból.

* **Járvány egy iskolában.** A székelyhidi járás főszolgabírója tegnap jelentést tett az alispáni hivatalhoz, hogy *Bihardiószeg* községben az iskolás gyermekek között nagy mértékben lépett fel a rüh-kór. A veszedelmes betegség veszélyezteti az egész község lakosságát, miért is az iskolát be kellett zárni.

* **Nagy tűz Élesden.** Vasárnap óriási tűz pusztított Élesden, mely reggel három órakor keletkezett, két napon át mindig égett. Az esetről tudósításunk a következő. Élesd község piacán fekszik gróf *Bethlen Aladár* földbirtokosnak egy nagyobb szabású épülete, melynek nagy részét az Erzsébet-vendéglőn kívül *Jakab Lipótnak* kereskedése és raktára foglalja el. Ebben az épületben a raktár-helyiségben eddig ismeretlen okokból kitolyólag vasárnap hajnali 3 órakor belső tűz keletkezett, amit senkisémm vett észre. A belső tűzből a lángok csakhamar átégették az ajtót és ablakokat s kicsaptak a tetőre. Míg a tető égett, bent akadálytalanul terjedt a tűz. A lakosság mire észrevette a tüzet, már az egész épület lángban állott. Az óriási raktár, melyben 60000 korona értékű cikk volt teljesen elpusztult. Ezek között volt két waggon só is. A tüzet lokalizálni nem lehetett, mert a tető egyszerre égett a belső részekkel. A lakosság tűzoltók híján csupán a tűz tovább terjedését igyekszik megakadályozni. Magát az égő épületet meg sem lehet közö-líteni, mert az egy izzó tömeg volt, mely min-

den percben összedőléssel fenyegette a közeledőket. A hatóság szintén kivonult a helyszínre, azonban még most semmiféle intézkedést nem tehetett. Az üzlet tulajdonosa Jakabfi Lipót a szerencsétlenség keletén Nagyváradon tartózkodott s a tüz híre azonnal Élesdre utazott. A hatalmas épület lapunk zártakor még mindig ég. A kár eddig 100,000 koronára tehető melyből 40000 korona biztosítás útján megfog térülni.

* **Adomány.** A Breider-ház összeomlásánál szerencsétlen véget ért munkások családjai részére a polgármesteri hivatalhoz a községi polgári leányiskola a növendékek gyűjtését 74 koronát küldött be.

* **Tífusz a megyében.** A megye területéről tegnap több községből érkezett be jelentés a fellépett járványokra vonatkozólag. Váncsodon, Ámosdon, Ermihályfalván a tífusz járványszerűleg lépett fel. Ámosdon a járási főszolgabíró a legszigorúbb óvintézkedéseket tette meg. Ki lett adva, hogy vizet senkinek sem szabad inni addig míg azt fel nem forralta. A lelkészek a szószékről fogják felvilágosítani a népet a járványról s oktatni fogják a védekezést. Jáncsesd községében mint megirtuk a tífusz szintén járványszerűleg lépett fel, itt 17 megbetegülés volt s meghalt közülük 16.

* **Amerikából haza.** Felhívás a gyárosok és mezőgazdasági üzemtulajdonosok figyelmébe. A földművelésügyi minisztérium 10,460 számú hozzájuk intézett távirati megkeresése szerint a következő hetekben jelentékeny számban fognak a kivándorlók hazatérni, akiknek munkát biztosítani közérdekből is szükséges. Ugyanezért felhívjuk a kerületünkhöz tartozó mindazon gyárosokat és mezőgazdasági üzemtulajdonosokat, hogy amennyiben ipari vagy mezőgazdasági munkásokra, vagy gazdasági cselédekre szükségük volna, szükségletüket a bérfőltételek közlése mellett közvetlenül a földművelésügyi m. kir. minisztérium munkás osztályával, vagy Lekky István osztálytanácsossal (Fiume Európa szálló) levélben, vagy táviratban közöljék. Nagyvárad, 1907. november hó 24. A nagyvárad kereskedelmi és iparkamara: *Huzella Gyula* kir. keresk. tan. elnök, dr *Sarkadi Lajos* titkár.

* **Párisi ujdonságok az Urániában.** A nagyvárad Uránia mozgófénykép színház igazgatója: *Liptay Károly* vasárnap érkezett haza Párisból, ahol a világszerte híres Pathé Frezes gyáraiban a téli ujdonságokat nézte meg. Ezek közül az ujdonságok közül sokat vásárolt az Uránia számára az igazgató, aki szerződésileg biztosította az Uránia részére a párisi film-gyár mindenkori ujdonságait. Ezután tehát az Uránia közönsége a párisi közönséggel egyidőben kapja az ujdonságokat, ami természetesen rendkívül fokozni fogja az Uránia műsorának érdekességét.

SZINHÁZ.

A hét műsora.

Kedd: Ingovány.
Szerda: Coulisset ur.
Csütörtök: Coulisset ur.
Péntek: Traviata.
Szombat: Traviata.
Vasárnap: Casanova.

Kis alamuszi. A kis alamuszi kisé megkopott azóta, mióta *Bokor József* először színre vitte, de azért ma is tud derűtséget kelteni s zenéjében ma is talál az ember kedves, fülbe-

maszó résaletket. A cím szerepben *Tabéri Frida* aratott tapsokat. A komikus elemet *Faláshty* vitte a darabba, állandó derűtségben tartva a közönséget. A többi szerepben *Toronyi, Tóth, Szende, Hajnal, Lányi, Reviczky, Fehér* és *Bércsi* járultak hozzá az előadás sikeréhez, melyhez a rendesnél csokélyebb számú közönség szolgáltatta a keretet.

Coulisset ur. Szerdán este rendkívül érdekes napja lesz a Szigligeti-színháznak. Az igazgatóság feleleveníti az elmúlt évtized legpompásabb vigjátékát, a Coulisset ur-at. Ugyanazon az estén lesz ennek a nagyszerű darabnak a reprize a Vígyszínházban. Kétségtelen dolog, ha a Vígyszínház is érdemesnek tartja azt, hogy a Coulisset urat a feledésből ismét napvilágra keltsék, ez a vigjáték megérdemli minden tekintetben a felújítást. A nagyvárad publikum még élénk emlékszik arra az óriási sikerre, melyet ez a remek francia vigjáték itt nálunk is aratott. Törölmetszett, kacagtatóan találó figurái, rendkívül leleményes, szeniális bonyodalmi, páratlanul ötletes, szellemes feldolgozása arra hivatottak, hogy még sok-sok idő múltán is élvezetes órákkal ajándékozzák meg a színház közönségét. A direktió éppen ezért helyesen és okosan cselekedett, a mikor egymásután kétszer is előadhatja a Coulisset urat, mert bizonyos, hogy telt ház fog ujból mulatni ezen az izléeses kedves és bravuros bohóságon.

Traviata. Kimondottan művészi esemény nyel fogadja a színház pénteken és szombaton a zenekedvelő, zenéért rajongó intelligens publikumra. Felhangzanak *Verdinek*, az olasz nép nagy szülöttjének, csodaszép, örökéletű melodái. A *Traviata* dallamait szólatatják meg, a hallhatatlan mester leggyönyörűbb alkotásainak egyikét. A nagyszabású opera előadás előreláthatólag benső, művészi sikerekkel gazdagítja az új rezsim működését. A címszerepet *Károlyi Leona* fogja énekelni. A kedvelt primadonna — aki már annyiszor bebizonyította, hogy mint koloratur-énekesnő is elsőrangú — ezúttal is igazi művészi lelkesedéssel és szeretettel akarja diadalmasan interpretálni *Verdi* hatalmas szellemét. Kivüle még *Lányi Edit, Szántó Gáspár, Toronyi Gyula, Szende Ferenc* és *Tóth József* is nagyobb szerepekhez jutnak.

TÁVIRATOK.

Miniszterek diszpolgársága.

Budapest, november 25. S.-A.-Ujhely városa diszpolgáraivá választotta *Kossuth, Apponyi, Andrássy* és *Günther* minisztereket. A diszpolgári okleveleket százszázalékos küldöttség ma hozta fel a minisztereknek.

A belényesi mandátum.

Budapest, nov. 25. A képviselőház IV. bíráló bizottsága *Lukácsiu László* belényesi képviselő mandátuma ellen beadott panaszt tárgyalta ma este fél 5 órakor *Haviár Dániel* elnöklete alatt tartott ülésén. A bizottság a panaszt a házszabályokban körülírt kellékekkel bírónak mondotta ki végzésében és nyomban elrendelte annak érdemleges tárgyalását. Dr *Tetőlteni Ármán* ügyvéd, a panaszosok képviselője a tárgyalás elhatalasztatását kérte, mivel megbízóival szemben a felmondás jogával élt. A halasztási kérelemhez a választást védők ügyvéde, dr *Erdélyi János* is hozzájárult, amint-hogy az ellenadatok és bizonyítékok be-

szerezésére ideje nem volt. A bizottság tekintettel a közeledő törvényhatósági tisztújításokra és a nagyobb felekezeti ünnepekre, s tárgyalást január 10-ének d. u. 4 órájára halasztotta el.

A kvótabizottság ülése.

Budapest, november 25. Félhivatalosan jelentik, hogy a magyar kvótabizottság ma délután hatodfél órakor ülést tart. A bizottság ülésén jelen lesz *Wekerle* miniszterelnök is.

A folyosóról.

Budapest, nov. 25. A folyosó ma nagyon csendes volt. Csak *Polónyi* nem nyugszik és hol a disszidenseknek, hol a függetlenségieknek magyarázza, hogy az önálló magyar bank felállítását biztosítani kell. Azt mondta *Polónyi*, hogy szerdai interpellációjában ki fogja mutatni, hogy az önálló magyar bank dolgában a kormánynak nincs szabad keze. Szavainak és agitálásának azonban a képviselőkre nagyon kevés hatása volt.

Vajda Sándor mentelme.

Budapest, nov. 25. A képviselőház holnapi ülésén tárgyalni fogja *Vajda Sándor* nemzetiségi képviselő ismert mentelmi ügyében a mentelmi bizottság javaslatát és *Miskolc* városának törvényhatósági joggal való felruházásáról szóló törvényjavaslatot.

Ötszáz magyar visszavándorló.

Budapest, nov. 25. Fiuméből jelentik: A *Cunard* hajóársaság *Ultónia* nevű hajóján ötszázhusz magyar visszavándorló érkezett meg Amerikából Fiumébe, ahol *Lekky István* miniszteri osztálytanácsos üdvözölte a visszavándorlókat. A hazatértek arra a kérdésre, hogy mily állapotok vannak Amerikában, lemondták, hogy szinte az összes nagyvállalatok redukáltak üzemüket és Amerikában óriási ennek következtében a munkahiány.

A mármarosai főispán lemondása.

Budapest, nov. 25. Hírlik, hogy *Perényi Zsigmond* báró, mármarosai főispán megváltik állásától. Utódául ifj. *Wekerle Sándor* képviselőt emlegetik. A főispánváltás híre Mármarosban nagy örömet kelt.

A portugáliai forradalom.

Budapest, nov. 25. Magdeburgból jelentik: Egyre aggasztóbb hírek érkeznek Portugáliából. Több városban kihirdették az ostromállapotot. Tömeges lefegyverezések mindennaposak.

Harmadfélmillió alapítvány.

Budapest, nov. 25. Magna-Frankfurtból jelentik: A Frankfurter Zeitung newyorki levelezőjének tudósítása szerint *Rockefeller* köztársasági elnök 2.600.000 dollárnyi alapítványt tett orvosi tudományos kutatások céljaira.

Egy híres operaénekes öngyilkossága.

Budapest, nov. 25. Bayreuthból jelentik, hogy ott *Bertram Tivadar* világhírű kamaraénekes, a világ legnagyobb Wag-

szerekesse tegnap revolverrel, valószínűleg pillanatnyi elmezavarjában agyonlőtte magát. A kiváló művész tragédiája ez előtt 2 évvel kezdődött, mikor harmadik feleségét, a 25 éves Wekerlin Lotti énekesnőt, akit mélyen szeretett, a „Berlini” gőzös katasztrófája alkalmából elvesztette.

Igazságszolgáltatás.

Rendes Szidor felmentése. Fővárosi tudósítónk értesítése nyomán közöltük annak idején, hogy *Rendes Szidor* ellen váltóhamisítás miatt büntető feljelentést tett Sattler Zsigmond nagyváradai ékszerész az alapon, hogy egy lejárt és az óvatolással lemaradt váltóra, melyen eredetileg forogatóként szerepelt, kibocsátónak írta alá utólag a nevét oly célból, hogy ezáltal az eredetileg kibocsátói minőségben szerepelt ékszerész neve elfogadói kötelezettségbe jutott. A büntető feljelentés tényleg megtörtént *Rendes Szidor* ellen és az ügygel foglalkozott a nagyváradai kir. törvényszék, mely *Rendes Szidor* bűnösségét megállapította és öt 7 havi börtönbüntetéssel sújtotta. A vádlott és védője, dr. Fráter Pál ügyvéd felebbezése folytán tegnap került a váltóhamisítás ügye a nagyváradai kir. ítélőtáblán főtárgyalásra. Egész nap főtárgyalás után a kir. ítélőtábla büntetőtanácsa rehabilitálta *Rendes Szidort* és a hatáson védelem következtében az ellene emelt vád és következményei alól teljesen felmentette.

NYILTTÉR.

Kelemen Béla
könyvkötészete
NAGYVÁRAD,
Nagypiac-tér,
(Andrényi-palota.)

Legjobb

Cipők

legolcsóbban*****
REICHARD ÁRUHÁZA
cégnél kaphatók.

KÖZGAZDASÁG.

A gabonatorzsde határidői.

— Délután 4 órakor. —

Budapest, nov. 25.

Buza okt.	50 kilogrammonként	12.57
Buza apr. 1908	—	11.91
Rozs apr.	—	11.81
Zab apr.	—	8.51
Tengeri máj. 1908.	—	7.32

Értéktörzsde.

— Délután 4 órakor. —

Budapest, nov. 25.

Osztrák hitelrészvény	—	626.25
Magyar hitelrészvény	—	734.75
Leszámitoló bank	—	463.—
Rimamurányi	—	509.25
Osztrák m. államvasuti részv.	—	644.50
Közüti vasut	—	528.50
Városi villamos vasut	—	282.50

Hivatalos árfolyamok.

A budapesti áru- és értéktörzsde 1907. nov. 25.

Magyar arany járadék 4 száz.	—	109.25
Magyar koronajáradék 4 száz.	—	92.—
Magyar koronajáradék	—	81.25
Magyar földteherment. kötvény 4. sz.	—	92.—
Horvát-szalvon földteherment. kötvény	—	95.—
Magyar nyeresemény sorsjegy kölcsön	—	185.—
Tisza-szab. és szegedi sorsjegy kölcsön	—	140.—
Osztrák járadék papirban	—	95.25
Osztrák járadék ezüstben	—	96.50
Osztrák járadék aranyban	—	113.75
Osztrák korona járadék	—	95.25
1860. osztr. államsorsjegyek	—	146.—
Osztrák magyar bankrészvény	—	1780.—
Magyar hitelbank-részvény	—	733.50
Osztrák hitelbank-részvény	—	626.50
Osztrák magyar államvasuti részvény	—	693.50
20 frankos (Napoleon) dor	—	19.20

Szigligeti-Színház.

Ma, kedden 1907. november 26-án,

Az ingovány.

Szinmü 3 felvonásban. Irta Pierre Wolf. Fordította Szin Gyula. Kendező Erdélyi Miklós.

SZEMÉLYEK.

Behant Paul	—	Tóth Elek
Brehant Lucien	—	Bereghy Sándor
Eruard	—	Krasznai
Déwilliers	—	Fehér Gyula
Fleury Denise	—	E. Kovács Mariska
Germaine	—	Hevessy G.
Grauvallé Madlene	—	Angyal I.
Briet	—	Szarvassi Sándor
Chambray	—	Körmendi K.
Miler orvos	—	Hajnal György
Helén, Devilierné	—	Simon Mariska

HELYARAK: Nagypáholy 14 korona. Földszinti és első emeleti páholy 12 kor. Másodemeleti páholy 8 kor. Zsólye 3 kor. Korszék 2 k r. 40 fill. Támlásszék, 2 kor. Erkélytűlés 1-ső sor 1 kor. 20 fill., közép 2-ik sor 1 kor. Erkélytűlés oldal 2-ik sor 80 fill. II. emeleti zártaszék 60 fill. Földszinti állóhely 1 kor., Diák és katonajegy a földszintre 60 fill. Karzati állóhely 40 fill. Egy szinlap 20 fill.

Jegyek előre válthatók a színház jobb oldalán, a bérházzal szemben, d. e. 10-től fél 1 óráig, d. u. fél 4-től 6-ig. Esti pénztárnál 7 órakor.

Kezdeté fél 8 órakor, vége 10 órakor.

A szerkesztésért felelős

Dr. VUCSKICS GYULA.

2404. sz.—1907 végreh.

Arverési hirdetmény.

Alólírott kiküldött bírósági végrehajtó ezennel közhírré teszi, hogy a Nagyvárad városi kir. járásbírósnak 1907. évi V. I. 2248/9 számú végzése folytán Dr. Demetrovits Elek ügyvéd által képviselt Kiss Károly felperes részére Karner Vilmos alperes ellen 6000 kor. követelés és jár. erejéig elrendelt kielégítési végrehajtás folytán alperestől lefoglalt és 1549 kor. 20 fill. becsült ingóságokra a Nagyvárad vidéki kir. járásbírósnak fenti számú végzése folytán az árverés elrendeltevén, annak a korábbi vagy felülfoglaltatók követelése erejéig is, amennyiben azok törvényes zálogjogot nyertek volna, alperes lakásán, Nagyváradon, Bémer-tér Pannónia vendéglőben leendő megtartására határidőül 1907. évi november hó 27-ik napján délután fél 5 órája tüzetik ki, mikor a bíróság lefoglalt butorok, vendéglői berendezés s egyéb ingóságok a legtöbbet ígérőnek készpénz fizetés mellett, szükség esetén becsáron alul is elfognak adatni.

Felhívtnak mindazok, kik az elárverezendő ingóságok vételárából a végrehajtó követelését megelőző kielégítéshez tartanak jogot, amennyiben részükre foglalás korábban eszközöltetett volna és ez a végrehajtási jegyzőkönyvből ki nem tűnik, elsőbbségi bejelentéseiket az árverés megkezdéséig alólírott kiküldöttél vagy írásban beadni vagy pedig szóval bejelenteni tartoznak.

A törvényes határidő hirdetménynek a bíróság tábláján kifüggesztését követő naptól számítatik.

Kelt Nagyváradon, 1907. évi november hó 15-én.

Csathó Jenő,
kir. bir. végrehajtó.

BIHARMEGYEI KERESKEDELMI, IPAR- ÉS TERMÉNY-HITELBANK.

Részvénykicserélési felhívás.

A f. é. május hó 16-ik napján tartott közgyűlésünkön elfogadott és a nagyváradai kir. törvényszéknél bejegyzett alapszabályváltoztatásnak megfelelően, intézetünknek minden 140-frttól szülő részvénye, a tartaléktőkéből vett ráfizetéssel 300 koronára feleltelt új részvényre lesz kicserélendő. Ennélfogva kérjük a t. részvényeseket, hogy a birtokukban levő részvényeket, az összes még le nem járt szelvényekkel együtt f. évi október 15-ik napjáig hozzánk postán bérmentve beküldeni, vagy intézetünk pénztáránál rövid uton beadni sziveskedjenek. A beküldött vagy beérkezett részvényekről elismervényt adunk vagy küldünk, melynek visszaadása ellenében a megtelevő új és a kellő szelvényekkel ellátott részvényeket f. évi december 15-ét követőleg ki fogjuk szolgáltatni. Ha a részvényes az új részvényeket más névre óhajtja kiállíttatni, mint amelyre régi részvénye szólott, akkor kérjük e kívánságát velünk a részvények beküldésénél darabonként 3 korona 88 fillér átírási költséggel beszolgáltatása mellett tudatni, mert különben az új részvényt ugyanarra a névre fogjuk kiállíttatni, mint amely a régi részvényen volt látható.*

Azon részvényeseket, kik a fent hivatott közgyűlésen részvénytökének telemelése céljából kibocsátani rendelt új részvényekből jegyeztek, tisztelettel kérjük, hogy szintén f. évi október 15-éig méltóztatassanak minket értesíteni, hogy e részvényeket egyenkint mely névre kívánják kiállíttatni. Ha e határidőig ily befizetést nem kapunk, e részvények a kellő értesítéseket teljesített részvényjegyzők nevére fognak szólni.

BIHARMEGYEI KERESKEDELMI, IPAR- ÉS TERMÉNY-HITELBANK.

* Alapszabály 6. §. A részvények osztatlanok s így a részvény csak egyének, bejegyzett cégnek, részvénytársaságnak, egyesületnek, vagy más jogi személynek, esetleg erkölcsi testületnek nevére szólhat.

Szives meghívás.

Ideiglenes üzlethelyiségeinkből átköltöztünk véglegesen Bémer-tér, Pannónia mellett, a Központi Takarékpénztár új palotájába.

Tisztelettel felkérjük a t. vevőközönseget egy próbavásárlással meggyőződni arról, hogy

jobban, olcsóbban

sehol nem lehet vásárolni, mint nálunk.

Női ruhaszövetek, vászon és asztalneműekben

a legújabbakat adjuk, jutányosabban, mint bárhol.

Szőnyeg, függönyökben

és egyéb cikkeken állandó alkalmi vételek.

Nagyobb bevásárlásnál a legkedvezőbb fizetési feltételek.

Mosó árukért teljes felelősséget vállalunk.

Kevésbé tehetős emberek kimaradt gyermek- és női felöltőket 2-50, 3, és 4 forintjával vehetnek amíg a készlet tart.

Midőn még hálás köszönetünket fejezzük ki is eddigi támogatásért, kérjük résztvevőkre új üzlethelyiségünkben is fenntartani.

Kiváló tisztelettel

**Wallerstein
Fülöp Fiai**

Bémer-tér, Pannónia mellett.

NAGY VÁLASZTÉK
női és gyermek felöltőkben.

Belépési felhívás

a »Polgári takaré- és segélyszövetkezet«

13-dik évtársulatába.

A »Polgári Takaré- és segélyszövetkezet« 1908. január 1-én új évtársulatot nyit, mely 156 héten át, vagyis 1910. év végéig tart. — Mindenki tetszés szerinti számban jegyezhet üzletrészeket s minden üzletrész után hetenként 20 fillér (10 kr.) fizetendő. A három év eltelté után az évtársulat feloszlik s az összes jövedelem a résztvevők között felosztatik és mindenki megkapja a befizetett tőkét a felmerült haszonnal együtt.

A szövetkezet célja a takarékoságot előmozdítani és önségélyt nyújtani, amennyiben minden tag heti betétei által önmagának tőkét gyűjt, mely a heti részletekben való befizetések dacára is a takarékpénztári kamatozásnál magasabb nyeresémosztalékokat hoz és mert minden tag az általa befizetett összeg negyötöd részét 6 százalékos kamattal mellé minden előleges bejelentés nélkül kölcsönképpen felveheti.

Vidéki tagok a heti fizetéseket postai cheque-lapok útján teljesíthetik.

A szövetkezetbe való belépés alkalmával üzletrészenként 10 fill. (5 kr.) beiratási díj fizetendő s egy heti részlet lefizetése után már mindenki megkapja saját nevére írt könyvecskéjét.

Szövetkezetünk jelenlegi tisztelt tagjait, valamint mindazokat, kik az 1908. január 3-tól kezdődő 13-ik ciklusnak tagjai óhajtanak lenni, felkérjük, hogy a felvétel iránt intézeti üzlethelyiségünkben (Kossuth Lajos-utca 4. sz.) mielőbb jelentkezni sziveskedjenek.

Nagyvárad, 1907. november hó.

A Polgári takaré- és segélyszövetkezet igazgatósága.

13-ik évtársulat befizetési napjai:

kedd délután 3-5-ig.
szombat délután 3-5-ig.

A szövetkezetnek ez időszerint 2000 tagja van mintegy 35000 üzletrészszel.

A „Tiszantul“-ra

előfizetést küldeni minden nap lehet

aki már ma előfizet egy évre, az január hó 1-ig a lapot ingyen kapja.

Magyar Királyi Államvasutak.

272,436—1907. F IV. szám.

Hirdetmény.

Közhirre tesszük, hogy áru- és kocsiorlás folytán beállott rendkívüli forgalmi viszonyokra való tekintettel, kereskedelemügyi m. kir. Miniszter urnak f. évi november hó 21-én 98,027. szám alatt kelt engedélyével, a vasuti üzletszabályzat 63. §. (3) 2., valamint a vasuti árufuvarozásra vonatkozó nemzetközi egyezmény 14-ik cikkéhez tartozó végrehajtási határozmányok 6. §. (3) 2. pontja alapján, az érvényben lévő szabályszerű szállítási és póthatáridőkön kívül úgy a bel-, mint a nemzetközi forgalomban f. évi november hó 22-től kezdve vonalaink és a kezelésünk alatt lévő magánvasutak állomásain feladásra kerülő, azokra megérkező, valamint vonalainkat és a kezelésünk alatt lévő vasuti vonalakat átmenetben érintő teherárúkra (élőállatok és gyorsan romló áruk kivételével) visszavonásig, még további 3 napi időleges szállítási póthatáridő fog számíttatni.

Fiumébe helybe és átmeneti rendeltetéssel f. évi október hó 20-tól kezdve megérkező teherárú részére a f. évi október hóban hirdett 5 napi szállítási póthatáridő változatlanul érvényben marad, az itt hirdett 3 napi szállítási póthatáridő azonban Fiuméba rendelt árúkra ki nem terjed.

Budapest, 1907. évi november hóban.

Az igazgatóság.

Hirdetések

felvételnek e lap kiadóhivatalában.

MUSCHONG-BUZIÁSFÜRDŐI

SZÉNSAV-MŰVEK

ujjonnan berendezve kartelen kívül szállítanak azonnal bármily mennyiségű természetes vegyileg legtisztább folyékony

SZÉNSAVAT

a világhírű buziásfürdői szénsav forrásokból szikvizgyártáshoz, vendéglősöknek és egyéb ipari célokra

Legkiadósabb természetes szénsav!

A bud. székesfővárosi vegyészeti s élelmiszer vizsgáló intézet 1907. évi 4615. sz. vegyelmezési bizonyítványának kivonata: »Szaga és íze: rendes. Szénsavtartalma: 99.57 százalék. A vizsgált foly. szénsav ezek után a közegészségügyi követelményeknek teljesen megfelel és magas szénsavtartalma alapján igen jónak minősíthető.

Felvilágosítással készségesen szolgál.

248 1—200

Muschong-buziásfürdői szénsavművek és ásványvizek szétküldési telepe Buziásfürdőn.

Sürgönyeim: Muschong, Buziásfürdő. — Interurban telefon 18. sz.

Nagyvárad város rendőrkapitányi hivatalától.

20254.—1907. sz.

Árverési hirdetmény.

Nagyvárad város rendőrkapitányi hivatala mint elsőfoku iparhatóság közhírré teszi, hogy Biharmegyei Takarékpénztár Részvénytársaság Kossuth-utcai zálogkölcson-üzletében a lejárt és meg nem hosszabbított, illetve ki nem váltott zálogtárgyak folyó évi november hó 27-ik napján reggel félkilenc órakor kezdődő nyilvános árverésen el fognak adatni.

Ezen árverésről az érdekelt elzálogosítók oly figyelemmel értesítetnek, hogy az árverés alá kerülő tárgyak tételszámai a rendőrkapitányi hivatal hirdetési tábláján, valamint a zálogüzletben kifüggesztett jegyzékből megtudhatók.

Nagyvárad, 1907. november 14.

Gerő, r.-főkapitány.

NINCS TÖBBÉ
patkány, egér és semmiféle kártékony féreg, mert

Lévy Dávid

országszerte ismert módszerével a legrövidebb idő alatt kiirthatunk minden kellemetlen férget.

Nemcsak Magyarország, de a külföld is elismeréssel adózik a legmodernebb és leghatásosabb féregirtás iránt.

LÉVY DÁVID

NAGYVÁRAD, Beöthy-Ödön-utca 12. szám.

Mindennemű megkeresésre készséggel áll a közönség szolgálatára.

A Biharmegyei Takarékpénztár

zálogháza

e hó 27-én

árverést

t a r t.

Kéretnek a felek a zálogjegyek rendezésére.

Legjobbak

a

Moskovits

czipők.

Kossuth-utca 5.

24

1894—1907. számhoz.

Árverési hirdetmény.

Alulírott kiküldött bírósági végrehajtó ezennel közhírré teszi, hogy a nagyvárad-vidéki kir. járásbíróságnak 1907. évi V. 433—1 számú végzése folytán D. Kálmán Ignác ügyvéd által képviselt Kozmári János fia gyöngyösi lakos felperes részére, Buday János berekböszörményi lakos alperes ellen 45 korona 36 fillér tőkekövetelés és jár. erejéig elrendelt kielégítési végrehajtás folytán alperestől lefoglalt és 1560 koronára becsült ingóságokra a nagyvárad-vidéki kir. járásbíróság 1901. V. 433—4 számú végzésével az árverés elrendeltetvén, annak a korábbi vagy felülfoglaltatók követelése erejéig is, amennyiben azok törvényes zálogjogot nyertek volna, alperes lakásán, Berekböszörmény községben leendő megtartása határidőül 1907. évi december

hó 2-ik napjának délelőtti 10 órája tüzetik ki, amikor a bíróság lefoglalt bútörök, zongora, könyvek s egyéb ingóságok a legtöbbet igérőnek készpénzfizetés mellett, szükség esetén becsáron alul is el fognak adatni.

Felhivatnak mindazok, kik az elérvezendő ingóságok vételárából a végrehajtó követelését megelőző kielégítéshez tartanak jogot, amennyiben részükre foglalás korábban eszközöltetett volna és ez a végrehajtási jegyzőkönyvből ki nem tűnik, elsőbbségi bejelentéseiket az árverés megkezdéséig alulírott kiküldöttnél vagy írásban beadni, vagy pedig szóval bejelenteni tartoznak.

A törvényes határidő hirdetménynek a bíróság tábláján kifüggesztését követő naptól számítatik.

Kelt Nagyváradon, 1907. évi nov. hó 18.

Bosnyák Gergely,

kir. bir. végrehajtó.

A kőszéngáz ára

fűtés-, főzés- és ipari célokra.

Julius 1-től a nagyvárad-i légszeszgyár mindazoknak, akik ha csak részben is gázzal világítanak, az ipar-gáz árát **20 (husz)** fillérre szállította le.

Tekintve a tüzfifa folytonos áremelkedését, főzésre a gáz most már sokkal olcsóbb, fűtésre pedig alig kerül valamivel többbe, sőt ha a tisztogatás költségeit leszámítjuk, egyáltalán nem kerül többbe a fával való fűtésnél. Hát még a fa beszerzésével és raktározásával való bajok.

Kísérlet céljából egy-két hónapra gázkályhákat

kölcsön is adunk

Nagyvárad, 1907. július hó.

Nagyvárad-i légszeszgyár.

Nagyvárad város

VILLAMOS MŰVE

Iroda és raktár: NAGYVÁRAD, Vártér 1.

Hosszas kísérletek után forgalomba hoztuk a

Wolfram lámpát

melynek áramfogyasztása az izzólámpával szemben **75 százalék megtakarítást** mutat fel. 40 gyertyás Wolfram lámpa *darabja 5 kor.* 60 gyertyásé *5 kor. 50 fill.*

Sima izzólámpa dbja 72 fillér,

tehát 5 százalék kartell áron alul.

Mindennemű *izzólámpa különlegességek*, fényképek s *izzólámpák*, ugyancsak **5 százalékkal kartell áron alól kaphatók.**

*Csillárok,**izzólámpák*

állandóan nagy választékban kaphatók s a villamos telepen külön e célra épített nagy

← **csillár-raktárunkat** ←
megtekintésre ajánljuk.

Ugyanott állandóan raktáron tartunk

villamos motorokat

1. lóerőtől 12 lóerőig minden nagyságban.

*Elvállaljuk***villamos világítási**

és erőátviteli berendezések felszerelését, bővítését, átalakítását, javítását, izzólámpák kezelését, hozzávaló szénpalcák szállítását, berakását és minden e szakmába vágó munkálatokat a legolcsóbb árak mellett.

Költségvetések ingyen.

Telefon szám 514.

Főszerező telefonja 55. sz.

Egész éjjel ügyeltes szolgálat.